

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ljubljani ulicah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Odločilni trenutek

se bliža hitrim korakom. Angleži bi pač radi, da bi se Rusija denarno uničila s tem, da mora leto in dan pod orožjem ostati, in čakati, kdaj se bo Angležem zljubilo, vojsko pričeti; zato Anglija zavlada dogovore. Rusija pa se ne more in ne sme dati dolgo za nos voditi, in že iz tega vzroka je pričakovati, da se mora reč zdaj kmalo razjasniti. Ruski poročnik v Londonu, grof Šuvalov, je bil poklican v Petrograd, in ta bo položaj toliko razjasnil, da bo Rusija vedela, pri čem da je.

Rusija se vojske ne boji, pa ona je tudi ne želi, zato je šla v svojih koncesijah do skrajne meje: ona priznava, da se zamore in sme svetošefanski mir predručiti, pa ona trdno stoji na svojem namenu, da se morajo kristjani osvoboditi iz turškega jarma, in od tega namena niti za las ne odstopi. Angleži pa so sedaj tako daleč gnani, da se morajo izpovedati, kaj prav za prav nameravajo, in katere točke mirovnih pogojev jim niso po volji. Telegrami pravijo, da hočejo Angleži protestirati zoper osvojenj Batuma, in tudi zoper združenje cele Bulgarije, in da hočejo priznati samo Bulgarijo na severu od Balkana, tedaj za polovico manj, kakor jo določuje mir med Rusi in Turki, južna polovica pa naj bi ostala pod Turčijo. Če je temu res tako, potem se ni nadejati mirnega razvitka nasprotujočih si tokov, kajti pustiti Turkom polovico Bulgarije, reklo bi se, iztočno vprašanje nerešeno pustiti; zastoj so potem krvaveli in umirali tisočeri hrabri vojaki ruski; zastoj

tudi bi bilo pričakovati daljšega miru, kajti čez nekaj let vnela bi se zopet vstaja v južni Bulgariji, ostalej pod Turčijo; vnovič bi morali Rusi hiteti na pomoč; — ali bi pa to zamogli pod tako ugodnimi okoliščinami, kakor lani, to je še le vprašanje.

„Kuj železo, dokler je vroče“, pravi pregovor, in tega pregovora naj se spominja ruska diplomacija, kedar jo bo cela Evropa, podpihana od Angležev, nazaj tiščala iz Bulgarije, strašila jo, in prigovarjala jej. Toda mi se ne bojimo za rusko diplomacijo, ona se je tolikrat bistroumno in previdno skazala, da zasluži popolno zaupanje. V Petrogradu vedó, da nima v celi Evropi nobenega iskrenega prijatelja, da besede njenih diplomatov niso odkritosrčne, naj bodo že prijazne Bismarkove, ali žugajoče Beaconsfieldove, ali sladke Cortijeve. Zaveznikov se sicer Rusiji ne manjka, toda ti iščejo njeno zvezo le iz samoprisknih, dobičkarskih namenov, v srcu pa sovražijo Rusijo tako Nemci, kakor Lahi, da ne govorimo o Angležih; najpreje bi se še s Francozi dala odkritosrčna in v resnici prijazna zveza napraviti.

Ker pa poznajo čutila evropska proti Rusiji, zato bodo ruski državniki ravnali tolikanj previdneje, ter se zanašali le na svojo moč. Da so to tudi storili, o tem je slišati od vseh strani, in o tem tudi nikdar dvomili nismo. Pravi se, da je vojna, ki ima vdariti v Indijo, že pripravljena, v Ameriki se kupujejo kaperske (roparske) ladje, ki bodo angleške barke po vseh delih sveta lovile, in angleško trgovino zatirale; na suhem pa bojda stoji že 750.000

mož na nogah, ki bodo Angležem, ali naj si bo kdor hoče, pošteno domu posvetili.

Ker je pa Rusija za vojsko že popolnem pripravljena, Angleška pa še ne, zato bi bilo nespametno čakati, da se že Angleži zavsem pripravijo, bolje je, prisiliti jih takoj, da izpovejo svoje poslednje naklepe. To bo Rusija tudi storila, kakor poroča nek dopisnik iz Petrograda. Zdaj bodo najprej čakali, kaj bo Šuvalov povedal. Če se bo dal mir narediti, potem bodo Rusi še nekaj odjenjali, ne iz strahu, ampak zavolj ljubega miru, ker vojska naposled vendar ni igrača; če bodo pa sprevideli, da Anglija na vsak način vojsko hoče, potem jo bodo Rusi brž pričeli; in če spoznajo, da jih misli Anglež samo strašiti, da pa ne misli na boj, potem mu bodo tudi pokazali, kaj se pravi, prazne burke vganjati. Vsakako to sitno, dvomljivo stanje ne more dolgo več trpeti, odločilni trenutek mora kmalo priti.

Pariška razstava.

Nam Avstrijem se je dunajska svetovna razstava slabo obnesla; zguba je presegala dobiček za mnogo milijonov. Od tega časa se ne moremo navdušiti za nobeno razstavo več; govori se, da so nepotrebne baharije, in več tacega. Vendar pa ne smemo Dunaja s Parizom primerjati. Pariz je središče države, ki zavzema v obrtništvi, v umetnostih, sploh v vseh iznajdbah človeškega uma skoraj najodličnejše mesto. Samo izdelki iz Pariza in njegove okolice bi napolnili kako manjšo razstavo. Avstrija pa je poljedelska država; iz cele dr-

Feodozij Pečerski.

Črtica iz ruske cerkvene povesti.

Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

Dozdaj so živeli peščerniki na nenavadno tesnem prostoru, hranili so se samo s kruhom in vodo, ob sobotih in nedeljah pa so si pripravljali sočivje, v pomanjkanju tega pa so bili zadovoljni tudi z zeljem. Feodozij je nadkrilil vse v zatajevanju; pa je bil tudi najjači po telu. On je vsem služil, nosil vodo, sekal drva: vsi so živeli od rokodelstva in za zaslužene denarje so si žito kupovali; vsak si je moral sam svoje žito zmlati; kadar so drugi prenehali, da se odpočijejo, mlel je Feodozij zanje. Po letnih večerih je prišel iz peščere, slekel se do pasa, pletel iz volne nogovice in kape, ktere je prodajal za svojo hrano, a med tem je pel psalme, čeravno so ga komarji in mušice pikale do krvi. Prvi je dohajal v cerkev k službi božje, a zadnji odhajal; celi čas službe božje je stal na enem mestu ter ni niti noge premaknil. Po takem zatajevanju je postal on imeniten in proslavljen.

Feodozij, postavši igumen, pokazal je svojo veliko sposobnost za preustrojitelja in uprav-

ljatelja. Zunanji znaki časti ga niso očarali, oni so mu bili celo zoperni; zato pa je on razumel svojo nalogo, kakor nobeden drugi, ter je s svojim нравnim vplivom držal samostan v največjem redu. On je našel prikladno mesto za cerkev, nedaleč od peščere, ter je tukaj v kratkem sezidal drugo cerkev na čast. Presv. Bogorodici, a okoli nje postavil celice, preselil se semkaj z bračo iz peščere ter poslal enega od bratov k Efremu skopcu v Carigrad s prošnjo, da bi mu poslal vstav za novoutemeljeni samostan. Efrem, bivši mnih peščerski, je poslal Feodoziju ustav studijskega samostana v Carigradu, ki je bil na glasu zavoljo svetosti svojih mnihov ter v gorečnosti k pravoslavju za časa kipoborstva. Le-ta ustav je služil mnogo vekov ustavom pečerskega samostana.

Feodozij je bil jako strog, zahteval je od brače točno izpolnjevanje ustava, ter vedno pazil, da si ne bi brača olahkotila mniškega zatajevanja. On je po noči obhajal celice, večkrat poslušal pri vratih in če je slišal, da se mnihi med seboj razgovarjajo, udaril je s palico po vratih. On ni nobenemu dovolil imeti kaj lastnega v celici, in če je kaj našel, precej je to spalil. Nobeden od brače ni smel nič

druzega jesti, razun kar se je dalo vsaki dan na mizo. Glavno, kar je on zahteval — je bila neomejena pokornost volji igumena, poslušnost brez vsakega razmišljenja. Ona se je cenila bolj nego post, bolj nego vsako drugo trpljenje (zatajevanje) telesa, bolj nego molitev. Vsaki prestopnik povelja igumena se je smatral za greh. Enkrat je točaj položil brači na mizo kruh, kojega bi bil moral že dan poprej po povelju igumenovem predložiti; točaj je to zato storil, ker je bil za dan poprej že drugi kruh. Feodozij pa je zapovedal ta kruh vreči v vodo, a točaja kaznovati. Brača so bila navajena natanko spolnovati zapovedi igumenove: enkrat vratar ni pustil v samostan kneza Izjaslava, ker je knez prišel ob takem času, ko je Feodozij zabranil vratarju puščati sploh kakega človega v samostansko ograjo. Zahteval je od brače, da živé zdržljivo in postno, a on sam je dajal drugim lep izgled: jél je navadno samo ržen kruh, vareno zelenjavo brez masla, ter pil samo vodo; v velikem štiridesetdanskem postu se je zapiral v tesno peščero od pustnega dne do cvetne nedelje; na telu je nosil vedno ostro obleko, a vrh te obleke pas, in razun rok si ni pral svojega telesa.

žave morali so se vkup zvlačevati imenitnejši izdelki, da nismo čisto v senci ostali za drugimi narodi. Sploh Dunaj ni kraj za svetovno razstavo; kajti francoski in angleški fabrikanti, ki nas v vsem prekosijo, se ne bodo hodili na Dunaj učiti, in gledat naših slabših izdelkov. Da pa tudi svojih izdelkov niso v toliki meri na Dunaj poslali, kakor se je pričakovalo, temu se ni čuditi gledé na slabo zaupanje, ki ga uživamo po svetu v denarnih in političnih zadevah. Tedaj smo z našo razstavo naravno propadli.

Razstave v Parizu in Londonu pa so se zmirom dobro obnesle. Ali se bode tudi letošnja v Parizu, to je odvisno v mnogem oziru od političnega vremena. Ni dvombe, da bo razstava velikanska; ako se pa vname kaka velika vojska, potem bo pariška razstava skoraj pozabljena; zato dela francoska vlada z vsemi močmi na to, da bi se ohranil mir.

Nemci so se razstave slabo vdeležili; ker že v Filadelfiji niso dobili nobenega priznanja za svoje izdelke, zato se nečejo v Parizu vnovič blamirati. Pričakuje se pa, da bo mnogo Nemcev prišlo v Pariz, razstavo gledat.

Mnogo pa bi razstava zgubila v slučaju angleško — ruske vojske, ker bi se je potem malo Angležev vdeležilo, in na te se največ računa. Tudi mnogo bogatih Rusov bi izostalo, ki bi sicer prišli, če ne za drugo, vsaj denar zapravljal v Pariz. Negovori se po krivici da je Pariz središče omikanega sveta; to velikansko in krasno mesto je še vedno magnet, ki vabi k sebi vse one bogatine, ki hečejo svoje bogastvo tudi uživati.

Pariz je pa tudi eno iz središč trgovine in obrtnije, znanosti in umetnosti. Zato se sme tam vsaka razstava nadejati dobrega vspeha, če so politične razmere količkaj vgodne.

Zraven obrtnijske in trgovinske veljave ima razstava tudi svoj politični namen. Francozi hočejo pokazati, da kaj imajo in kaj znajo, da jih zadnja vojska s Prusi prav nič ni ptrlja, ampak da so vedno še oni tisti narod, k kateremu morajo drugi v šolo hoditi.

Nemci se razstave niso hoteli vdeležiti, pa Francozi jim hočejo dokazati, in bodo dokazali, da se razstave tudi brez Nemcev narede, da Nemci niso edini, še več, da davno niso prvi

kulturni element v Evropi, kakor se večkrat bahajo, ampak da se Francozi še vedno dosti krepke čutijo, meriti se z Nemci v iznajdbah človeškega uma, ter da o svoji zmagi ne dvomijo. Da se ima napraviti razstava, sklenilo se je kmalo po nemško-francozki vojski, zato se sme smatrati ta razstava kot nekaka „revanche“ (povračilo.) Bistri um in spretna roka francoskega naroda se ima po tej razstavi v novem svitu pokazati, in ne dvomimo, da se bo ta namen dosegel.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. maja.

Avstrijske dežele.

V državnem zboru so se pričeli razgovori o novi pogodbi, ktero priporočajo mnogi najveljavnejši listi; edina Deut. Ztg. trdi, da bi bil provizorij boljši, kakor pa nameravana pogodba. Državni poslanci so se bili v odseku, ki pretresa dotične predloge, že zelo sprijeli. Za pogodbo se je zlasti potegoval dr. Herbst, ki je pri razgovoru o 80 milj. rekel, „da nikakor ni nasprotnik pogodbe. Vprašanje 80 milj. dolga se mu ni zdelo važno, in sedaj je treba manj gledati na denarni kakor moralni uspeh, ker se je Ogerska brez posebnega odškodovanja (?) vdala. Vendar pa to, kar Ogrri sprejmo, ni tako veliko, da bi morali mi vse, kar se nam ponuja, sprejeti, ne da bi to prereševali. Pretresati je naša pravica in naša dolžnost. „To naj se sprejme, to pa opusti.“ tako se ne sme reči nobenemu parlamentu. L. 1867 bili smo v stiski, ogerska država pa je zdaj še v večji stiski in nepričakovani zadregi kakor mi, in mi moramo vse objektivno in mirno preiskovati in brez prenagljenja pretresati, da se odvrne vsaka brozga. Zato je treba pri tej kakor pri vsaki reči primerjati, je li to pravično, kar se od nas zahteva, ali ne. Jaz ne ljubim fraz, pa fraza da se ne sme nalagati hujše breme, zdela se mi je vselej resna.“ Te besede so pač diplomatične, nikakor pa ne jasne. Sicer pa je odsek sprejel brez premembe vladini predlog o dolgu 80 milj. gld. Poljaki so vprašali, če je zasedenje Bosne sklenjeno, zakaj, čemu, in li v soglasju z državami.

O bosenskih beguncih se še vedno nadaljujejo obravnave med Avstrijo in

Turčijo, pri katerih neki posreduje tudi berlinska vlada, ki je Turčiji svetovala, da naj dovoli Avstriji begunce spremiti v Bosno in Hercegovino, ker ima potem upanje, da se vojna avstrijska zopet umakne od ondot; če bi se pa temu upirala, bi se vsled dogovora z vnanjimi vladami kaj lahko zgodilo, da Avstrija ti deželi ohrani za se. Nekteri listi poročajo, da je francoski poslanec v Carigradu oporekal proti temu, da bi Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. „Univers“ potrdi to novico ter pristavlja, da se je to zgodilo vsled dogovora med Gambetto in voditelji nemško-liberalne in madjarske opozicije v Avstriji.

Vnanje države.

Iz Rima se nam naznanja, da se je pismeno podvrigel sv. očetu bivši Jezuit Curci, ki je spisal knjigo o razmerah med cerkvijo in državo, ter ž njo provzročil veliko pohujšanja, ker je ranjkega Pija dolžil, da so oni krivi vseh borb med cerkveno in državno oblastjo.

Ruski kancelar Gorčakov je zopet okrevljal in se poda v kakšno kopel; med tem ga bode kakor kneza Bismarka kak drug državnik le nadomestoval. — Razmere med Rusijo in Anglijo postajajo čedalje ugodnejše, Rusija povdarja, da neče zatreti angleškega vpliva v Carigradu, ki je še zdaj večji, kakor pa ruski. K temu je najbrže največ pripomogla odločna zveza Rusije in Nemčije pa ravnanje cesarja Viljema, ki je bojda rekel, da svojega stričnika, cara Aleksandra, nikakor ne bode zapustil. „Reut. Bureau“ naznanja, da so večidel ruske zaloge streljiva in hrane iz San Štefana prepeljali v Cataldžo. Po novih pogodbah bodo te reči zdaj spravljali v Odrin, ne pa več v San Štefan.

Angleška kraljica hoče v ponedeljek ogledati vojaški tabor v Alderhetskemu.

Izvirni dopisi.

Iz okolice ljubljanske, 8. maja. (Hranilnične podružnice.) „Novice“ št. 18. t. l. so prav važno reč obravnavale, da bi se namreč odpravila mala loterija, ki je kuga za ubožne, in se pustila samo velika loterija za bogate in premožne, nasproti pa, da bi se pomnožile hranilnice na Kranjskem, kakor tudi po drugih avstrijskih deželah.

Svojim mnihom je strogo zabranil občenje s svetom, ki je po njegevem mnenju gnjezdo vseh hudobij, vendar pa se je on pokazal ljudem kot velik dobrotnik s svojimi krščanskimi deli: on je dal sezidati blizo samostana dvor za hrome, slepe, pokvečene ter izdaval na nje deseti del samostanskih dohodkov, a ob sobotih je pošiljal kruh v tamnice. In čeravno je samostan dobival vedno darove, vendar Feodozij ni zbiral bogastva, nego jih obračal na dobro drugih in večkrat se je dogodilo, da je bilo v samostanu veliko pomanjkanje. Feodozij je v takem slučaju zaupal v Boga, in večkrat je bilo tako zaupanje poplačano, kajti v največji stiski našel se je dobrotnik, ki je obilno nadaril samostan. K Feodoziju so se obračali ljudje s prošnjami, da bi jih zastopal pri knezih in sodnijah, in on jim je pomagal s svojim posredovanjem, kajti knezi in sodci so cenili glas Feodozijevega, kot pravednika.

Pogostoma so prihajali knezi k njemu, a ravno tako so tudi njega k sebi klicali. Enkrat, ko je prišel h knezu Svjatoslavu Jaroslaviču, našel je prav veselo društvo: eni so igrali na gosle in orglje, eni so peli pesni. Feodozij je sedel ter jih poslušal s žalostnimi pogledi, končema pa je rekel: „Bode-li tako

na onem svetu?“ Knez je zabranil precej vsako veselje radi nazočnosti puščavnika, in odslej Feodozij ni nobenkrat več našel na kneževskem dvoru takih zabav; ali zato je dajal knez vse eno zabave, kadar ni bilo puščavnika pri njem.

Dobri odnosi s knezi niso Feodozija zadrževali, da jih ne bi bil zato radi nepravdnih činov opominjal. Ko je Svjatoslav izgnal svojega brata Izjaslava, pograjal ga je zato Feodozij, in v svojem poslanem pismu ga imenoval Kajna, ki je svojega brata Abelja ubil. Svjatoslav se je radi tega tako razsrdil, da se je zagrozil Feodoziju s progonstvom. „Jaz se tega ne bojim, rekel je Feodozij, za mene je to nekaj boljšega v življenji. Česa bi se pa tudi bal: bom-li izgubil na ta način bogastva in imetje? Se bom-li moral ločiti od dece in vasi? Nagi smo prišli na ta svet, nagi pojdemo tudi z njega.“ Knez je prenehal preganjati Feodozija, od vseh čislane, pa tudi Feodozij je prestal opominjati Svjatoslava, vendar pa je pri vsakej priložnosti prosil njega, da povrne bratu kneževino, in v svojem samostanu je zapovedal v molitvah se spominjati na prvem mestu Izjaslava, kot velikega kneza, a za njim iz prizanašnosti še Svjatoslava.

Ohranilo se je še nekoliko poučenij igu-

mena Feodozija: eni od njih se tičejo samo mnihov, službe božje in mniškega življenja; drugi pa sploh kristjanov. V enem izmed poučenij poslednje vrste „O kaznah božjih“ — v katerem Feodozij drži splošne nadloge: lakota, bolezni, napade sovražnikov za nasledke naših grehov, ki prouzročujejo kazen božjo, — graja med drugim razna paganska praznoverja, ki so vladala še v narodu, malo poprej pokrščenem. Tako na pr. so verovali, da jih čaka na potu velika nesreča, ako so srečali muiha ali nuno, lisastega konja ali svinčje, ter so se raje vračali domu. Feodozij je pobijal tudi vero v čihanje, v čarobije, gatanje, znamenja, odrtijo, posvetne zabave, godbo na gosle in piskala, na glumce, na poganski običaji shajati se s ženskami na piru, pijanstvo, ki se je vedno bolj širilo, vendar pa dopušča zmerno piti. Spomena je vredno, da je Feodozij v svojem odgovoru knezu Izjaslavu o nekih predmetih veronaukama mnogo popustljiveji sodil posebno o postu, nego navadno cerkveni učitelji kasnejše dobe. Na srede in petke prepoveduje on posvetnim meso, a mnihom tudi mlečne jedi. Samo zdržanje od mesa ob sredah in petkih ni bilo bezuveljavno ustanovljeno, nego mogel je duhoven tudi osloboditi koga, če je bila potreba.

Da pri hranilnicah ostanemo, bi bilo gotovo želeli, da naj bi se pomnožile in po naši kranjski deželi vstanovile n. pr. v Rudolfovem (Novemestu), v Postojni, Hočevji, v Kranju ali v Radolici; in sicer tako, da bi Ljubljanska hranilnica bila poglavitna, druge štiri pa nje podružnice. Ljubljanska hranilnica ima zaupanje pri ljudeh in je premožna, bi toraj podružnicam primšno vložila in vložnikom s svojo skupno istino dobra stala. Naj bi v vsakem letu le eno podružnično hranilnico vstanovila, v štirih letih bi bilo štiri podružničnih hranilnic. Ali bi si na tak način ne dobila Ljubljanska hranilnica sama sebi slavo in premoženje in kolikim ljudem bi ona močno močno vstregla? Kranjska deželica, kakor uboga da je, bi vendar v kratkem vse na boljem stala, marsikteri hlapec bi svoj privarovan za sluzek v bližnjo hranilnico vložil, ki služi kje na spodnjem Dolenskem, ali dalje na Notranjskem blizo Postojne, ali tam gori na Bohinjskem, kateri Ljubljanec nikdar ne vidi in nima opravka v Ljubljani, ravno tako dekle, ženice in tudi nekteri kmetje bi svoje krajcarje raji v hranilnico donašali dobro vedivši, da iz hranilnice vzamejo, kadar hočejo in potrebujejo in če delj časa pustijo istino v hranilnici, da se jim vsako leto pomnožuje njih vložena vsota. S tem bi bili posli in tudi drugi napeljevani k večji varčnosti, zdaj pa ko imajo ene goldinarčke, ki so si jih prislužili, jih radi obračajo v zapravljivost, ter eni popivajo, eni pa v gizdasto obleko vtaknejo in na zadnje nimajo nič. Nekteri pa posodijo kakemu zapravljevemu človeku, od ktere ga ne morejo nazaj dobiti, kadar bi sami potrebovali, ali pa še vse zgubijo in nimajo drugega, kakor zmerjanje in jezo ali pravljanje za dobiček. Če so pa hranilnice tu in tam, se pride temu v okom. Tudi odrtnijstva bi bilo manj, ker ta, ki na posodo išče, bo šel raji v hranilnico iskat na posodo in bo le po 6 odstotkov plačeval raji kot po 10 in še več.

Pri vtemeljenju bi morala Ljubljanska hranilnica kot poglavitna in vtemeljiteljica kake dva ali tri svojih skušenih uradnikov v podružnico razpostavila, da bi bil vse skozi dober pričetek storjen, in bi ljudje zaupanje do njih imeli; tudi bi še kak penzioniran pošten vradnik pri kaki hranilnici lahko za vodja bil.

Feodozij je bil strog proti drugovercem: „Živite mirno ne samo z drugovi, podučuje on, nego tudi s sovražniki, ali ne s sovražniki božjimi; tvoj sovražnik postane človek, ki bi pred tvojimi očmi ubil tvojega sina ali brata; odpusti mu vse; ali sovražniki božji so — židovi, heretiki, ki imajo krivo vero... Ni boljše vere od naše, čisteje, častneje, sveteje; živim v tej veri je mogoče osloboditi se svojih grehov, postati članom večnega življenja, a drugim krivovercem ni večnega življenja, niti družbe s svetniki.“ On se je boril proti verostrpilnosti: „Kdor hvali ptujo vero, ta svojo graja, a kdor hvali svojo vero in ptujo, ta je dvoverec; in kdor tebi kaže: tudi to in drugo vero je dal Bog — ti njemu reci: je-li je Bog dvoveren? Sv. pismo pravi: en Bog, ena vera, en krst.“ Ali vendar on knezu priporoča vsakega pravovernega pa tudi krivoverca, da ga nasiti, obleče in reši nadlog. Najbolj pa so se Feodoziju mrzili Judje, in živopisec njegov pripoveduje, da je on dohajal k židom karat jih in nadlegovat; imenoval jih je grešnike in odpadnike ter je želel biti od njih ubit za Jezusa. (Dalje sledi.)

Začetkoma bi vtegnila tudi kaka dva popolnoma zanesljiva vradnika v svojem okraju okoli hoditi vložnikov iskat in precej tam vloženi denar v knjižice vpisovati in sicer tak dan, ko je hranilnica zaprta, ker na tak način bi še hitreje hranilnica k zdatni istini prišla. Vodila Ljubljanske hranilnice naj bi bile tudi za podružnične hranilnice razun tega, da bi pri izposojilu izposojevalcev toliko stroškov ne stalo; manj stroškov ko jih bo stalo, tem raji bodo na posodo jemali.

Iz za Svete gore, 6 maja. (Slovenska Ilirija.) „Velika dela“ motijo dandanes možgane našim sodržavljanom v Transli, zato je doma vse narobe. Tudi mi Slovenci se radi motimo z velikimi idejami, za velika dela govorimo, pišemo, napivamo. Bolgarsko kraljestvo, Slovansko carstvo, zatiranje in uničenje Mahomedanstva nam beli glave, kaj pa delamo za se — za Slovenijo, ali za zgodovinsko Ilirijo?

Preradi gledamo v daljavo, ne oziramo se pred prag. Časi vojske in prekucij so samovestnim, zavednim in delalnim narodom naj ugodnejši trenutki sebe posvetiti. Tako jako važne čase živimo sedaj, vsa kraljestva in narodnosti se v občnem boju trudijo in delajo za svoj prospeh. Kaj pa mi Slovenci? Kakor Bismark med Rusijo in Anglijo glasno — mi na tihem doma mešetarimo med svetovnimi kraljestvi, a koliko delamo zase?

No začelo se je gibanje! Bomo pa Slovenci ta začetek prav umeli in dobro porabili? Ne omagajmo! Naprej!

Slovence unstran Soče je zbudilo laško šilo. Te je dobro umela goriška „Sloga“. Govorila je pred svetom, očitno, možko. Na dveh taborih so dotični Slovenci se oglašili, in „Sloga“ je glas naroda poslala do presvitlega cesarskega prestola, da Slovenci ostanemo in hočemo ostati pod varstvom Avstrijskega orla.

Vrli „Slovenec“ je besedo poprijel svetovaje: Bratje! da bodete vi unstran Soče pred laškim žrelom varnejši, oklenite se nas Kranjcev — zložimo se! Utopljajočemu je vsaka bilka nada rešitve, in mi bi ponujano zdatno pomoč odvrgli? Na nekdanjih taborih smo navdušeno se izrekli za Slovenijo — politična modrost nam sedaj svetuje Ilirijo. Združenje vseh Slovencev je svrha narodnega programa, od tega nečemo, ne smemo odstopiti. O, ko bi pokojni Lovro Toman bil še med nami, bi pač visoko držel svoje geslo „složimo se!“ jadrno popotval od mesta do mesta: Trst, Gorico, Ljubljano, Maribor, Celje, Celjovec sklepeje krono Sloveniji. No, duh njegov biva še nad nami in naravna moč narodnosti nas razdrobljene po raznih deželah edini; še posebno pa ravno sedanji sovražnik steguje svoje kremplje po bratih unstran Soče in po Trstu. Tedaj kedo bo nam, kedo Kranjcem zameril, ako naj pred delamo za združenje Primorja s Kranjsko? Kadar to dosežemo, bomo jeden močen korak bližje skupnej Sloveniji.

Sedanji čas je temu prvemu koraku gotovo ugoden. Slavna vlada spregleduje, da treba vselej zvestim Slovincem pomagati, ako hoče Primorje sebi ohraniti; kajti sami primorski Slovani bi se pač težko uspešno branili laškej gibčnej samogoltnosti, a s Kranjsko zjedineni dosti omočimo, ter se tudi ohranimo bodočej Sloveniji. Tedaj ne manjka nam razlogov, da se navdušujemo za Ilirijo. Le na delo!

„Slovenec“ smo iz srca hvaležni, da je sprožil misel o potrebnem shodu. Treba le še nekoliko osebnega porazuma med prvaki v Ljubljani, Gorici in Trstu, a shod bo zagotovljen. Naprej!

Domače novice.

V Ljubljani, 11. maja.

(Deželni odbor) je v seji 4. t. m. pritrdil predlogu krajnega šolskega sveta, da se provizorni nadučitelj Janez Vrešič v Leskovcu definitivno potrdi v dosedanji službi.

(V glavni odbor za obdelovanje močvirja) sta bila 5. t. m. od skupine posestnikov iz Trnovega, Gradiša, Karlovškega predmestja in Štepanove vasi izvoljena z veliko večino glasov gg. Bavdek, župan Udmatski, pa Fr. Babnik, posestnik iz Bizavika. Namestnik je g. Franc Peterca.

(„Tagblatt“ v št. 101) surovo napada duhovnika v V., ker je za pogreb nekega sobrata (in sicer za zvonenje, sveče, pokopališče, cerkovnika in duhovnike) računil 58 gld. 52 kr., češ, da je bil ta račun z dvojno kredito pisan. Koliko, vprašamo, bi bil računil Doberletov zavod, če bi se bila njemu izročila skrb za pogreb omenjenega gospoda? Gotovo ne 58, ampak najmanj dvakrat 58 gld.

(Pred porotnimi sodnijami), ki se tukaj prično v pondeljek, se bodo imeli zagovarjati. 13. maja: Slemc Martin zarad uboja, Eisenbacher Terezija zarad požiganja. 14. maja: Vadenal Marija zarad požiganja. 15. maja: Lazar Jožef zarad ponarejevanja kreditnih papirjev. 16. maja: Skumavec Jera zarad detomorstva; Škerjanec Janez zarad rop. 17. maja: Ahlin Jožef zarad rop. 18. maja: Simšič Marija zarad požiganja. 20. maja: Janša Tomaž in Trobec Anton zarad požiganja. 21. maja: Parambek Julija zarad goljufije. 22. in 23. maja: Bole Franc zarad roparskega umora. 25. maja: Zavrca Janez zarad težkega telesnega poškodovanja.

(Naznanilo živinorejcem Kranjskim.) Gosp. J. F. Seunig, odbornik družbe kmetijske, je radostno kakor prejšnji čas vstregel želji odborovi in se podal v gornje Štajarsko, da ondi za še ostali znesek državne subvencije nakupi kakih 12—14 telic in juncev žlahnega Muriškega rodu (Mürzthaler Raze). Prodajala po navadni javni dražbi se bodo ta živinčeta (sive barve) 22. dne tega meseca (to je, v sredo teden) na dvorišči gostilnice „zum Bairischen Hof“ na Dunajski cesti blizo železničnega kolodvora dopoldne od 9. ure naprej. Naj naši gospodarji ta razglas že zdaj na znanje vzamejo.

(Vstanova Jan. Šlakarja) za učiteljsko vdovo je za čas od 1. avgusta 1877 do 1. avg. 1878 razpisana. Prošnje naj se po čč. fajmoštrih oddajo do konca julija škofijskemu konzistoriju.

(Sad sedanjega šolstva) kaže se že tudi pri profesorjih. Na gimnaziji je obolel profesor M. Wurner, da je prosil odpusta, in na realki je v odpustu že nekajčasa profesor E. Ziačovski, da si odpočije za potrebo. — Na Českem so kakor po srednjih šolah — tudi po ljudskih četrtkah vzeli za šolski dan, sredo in soboto popoldne pa odložili za počitek. Zoper to naredbo se glasijo zaporedoma občine, in iz okraja Sedčanskega so unkrat dali pritožbo, da je zdaj treba po zimi šolske sobe kuriti vse dni v teden, in jim stroški silno naraščajo, kjer je po več razredov, in so davki že tako prehud. Prej se je ob četrtkih nekaj prihranilo. — Ljudje so sim ter tje tako ubožni, da imajo samo eno obleko.

(Lep meteor), ognjena krogla z dolgim repom, bil je v četrtek zvečer proti 8. uri videti v Ljubljani proti jugu-izhodu.

Razne reči.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Matija Kadunc pride za administratorja v Preloko; čast. g. Janez Vrščaj, fajmošter v Stopičah, in č. g. Anton Čibašek fajmošter v Škocijanu pri Turjaku, gresta v pokoj. Č. g. Anton Sovinc, pokojen duhoven tržaške škofije je umrl v Spodnjem Tuhinju 10. aprila, č. g. Janez Olipič, fajm. v Koprivniku pa 8. t. m. R. I. P. — Razpisane so fare: Škocijan pri Turjaku 16. aprila, Hotederšica 24. aprila, Stopiče 3. maja, Šmartin pri Litiji in Planina pri Metliki pa 4. maja.

V Goriški nadškofiji: Čast. g. Jan. Nep Červ, dosedaj vikar v Sedlu, gre za vikarja v Loge; na njegovo mesto pride č. g. Martin Leskovec, dosedaj vikar v Trnovem. — Č. g. Valentin Brezavšič postal je drugi kaplan v Tominu. — Č. g. Fr. Mozetič, vikar v Vertobji pri Gorici, je šel v pokoj. — Umrl so č. gg.: Luka Močnik, vikar v pokoji, 23. sušca v Stržišči; Valentin Žbogar, vikar v pokoji, 3. mal. travna v Kanalu, in Andrej Uršič, bogoslovec 3. leta v Gorici, 4. vel. travna. R. I. P.

— Iz Novega mesta se bode 8. batalijon lovcev preselil v Koper.

— Služba sodnijskega sluge v Krškem je razpisana. Prošnje naj se do 4. junija oddajo kresijskemu predsedništvu v Novem mestu.

— Znani g. Seidl in „Slov. Gospodar“ se bodeta kakor piše „Gosp.“, vendar že enkrat srečala pred porotno sodnijo v Celju; pismeno tožbo za porotnike je g. Seidl vložil 24. aprila. Pravda bo zanimiva, za enega pogubna!

— Konkurni izpit delajo v Mariboru č. gg. Jakob Pečnik, Anton Merčnik, Anton Merkuš, Janez Simonič in Jožef Tombah.

— Kamniška narodna čitalnica napravi v nedeljo dne 12. t. m. veselico s sledečim programom: 1. Želje, samospjev s spremljevanjem na glasoviru, uglasbil Ant. Nedved. 2. „Pes in mačka“ veseloigra v 1 dejanji. 3. Smešna tombola (Juxtombola). 4. Ples. Vljudo se vabijo k obilni vdeležbi vsi čast. gg. udje, ki naj blagovolijo tudi sposobne neude seboj pripeljati. Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor.

— Mitnica na reški cesti se bode 23. t. m. v Vremah na Notranjskem za čas od 1. junija 1878 do 1. junija 1880 po očitni dražbi dala v najem. „Gosp.“

— Letina. Piše se nam. Na goriškem imamo letos veselo nado, da nam bo Bog dal obilno pridelkov. Po gorah nam mokra spomlad zagotavlja obilno sena, drevje polno cvetja obeta mnogo sadja, in sejanje tudi lepo napreduje. Po Vipavi in Brdah prodajajo že črešnje, trta kaže lepo in žito tudi ne zastaja. Vsaj nam je pa tudi potrebna dobra letina, kajti slabe letine in veliki stroški so pripravili kmeta v velike stiske. Hrošci pak nam delajo preglavico.

— Kdor si zna pomagati. Zdravnik: „Pa gospod sodnik, kako ste včeraj mogli imeti še sodnijsko preiskovanje, potem, ko smo že bili izpraznili lepo vrsto steklenic?“ Sodnik: „O, to je prav lahko; dal sem spisati v zapisnik: Zatoženec ni mogel zaslišan biti zaradi pijanosti.“

Eksekutivne dražbe.

14. maja: 3. Sedmak iz Nadajnega sela, 3 Simiči iz Studenega, oba v Postojni. 2. Serov iz Malega Korena, v Krškem. 3. Šuklje iz Gorenje Lokvice, 3. Matjašič iz Rakovec, oba v Metliki. 2. Steržinar iz Devnic in 2. Vernik iz Stare Loke,

oba v Loki. 1. Lokar iz Sturije v Vipavi. 3. Zadnik v Bistrici.

15. maja: 3. Selak iz Sela, v Idriji. 3. Debevec iz Slavine v Senožečah. 3. Stradjot iz Noverk, 3. Čepek iz Nove Žiže, oba v Postojni. 3. Strumbelj iz Tomišlja, Kregar iz Dragomera, oba v Ljubljani.

Umrl so:

Od 6. do 9. maja: Andrej Žitnik, ces. kr. blagajn. vodja 82 l., vsled starosti. Friderika Možina, ofic. hči 17 let, Guido Hayne, davk. otrok 7 ¹/₄ leta, za sušico. Franc Landwirth, del. otrok 1 ¹/₂ leta, za pljučnico. Amalija Jordan, kroj. o. 1 l., za sušico. Marija Göstl, c. k. poštnega oficijala hči 11 l., za vročinsko boleznijo. Janez Smukavec, deželni vradnik 53 l., za mrtudom. Jožef Pein, kurj. o. 2 m., za vodeno glavo. — Marija Verbič, posest. ž. 76 l., za vtriplj. pljuč. Roza Valand, postrež. o. 8 m., za vnetico vratu.

Najnovejša in najizvrstnejša podoba papeža

Leona XIII.

oljnotis, v veliki obliki, 68 cent. visoka in 57 cent. široka, v krasnem pravem pozlačenem okviru se dobiva po 15 gld. (ki se zamorejo plačati tudi v treh mesečnih obrokov) pri

Karl Tall-u,

(14) knjigarna in prodajalnica umotvorov, muzikalij in papirja v Ljubljani.

Prememba stanovanja.

Vljudo naznanjam, da se s svojo knjigarno 8. maja preselim v hišo št. 133 pred škofijo (stolni farovž), ter se priporočam za vsakotera naročila na knjige, muzikalije podobe itd.

Z odličnim spoštovanjem

(3) O. Klerr-ova vdova.

Umetne zobe in celo zobovje

vstavlja brez bolečin, in ne da bi bilo treba korenine izpuliti, in vsakovrstne zobne operacije izvršuje tako, da človeka ne boli,

mameč s prijetnim gazom

(Lustgas-Narkose)

Anton Paichel, (8)

zobni zdravnik v Ljubljani

pri Hradskevem mostu v I. nadstropji.

Moja zdravilna voda za usta, steklenica po 1 gld., in prah za zobe, škatljica po 60 kr., se razun pri meni dobiva tudi pri g. Karingerju in v lekarnici g. Svoboda na Prešernovem trgu pa g. Mayerja pred frančiškansko cerkvijo.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3 ²⁶/₁₀₀ mernikov.

Reči		V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptaju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
		gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.	gld.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	9	78	10	24	10	40	11	8	9	40	8	80	8	90	9	42	8	90
	(mernik)	3	—	3	54	3	20	3	40	2	77	2	70	2	73	2	70	2	73
Roži	(hektoliter)	6	50	7	—	6	82	—	—	6	30	6	50	6	50	6	41	7	—
	(mernik)	2	—	2	15	2	10	—	—	1	94	2	—	2	—	1	98	2	—
Jočmena	(hektoliter)	5	86	6	50	5	85	5	86	5	80	5	50	5	40	6	50	5	20
	(mernik)	1	85	2	—	1	80	1	80	1	78	1	63	1	55	2	—	1	36
Ajde	(hektoliter)	6	50	6	16	6	82	60	50	7	80	6	70	4	17	6	14	7	40
	(mernik)	2	—	1	83	2	10	2	—	2	39	2	6	1	26	1	89	2	30
Prosa	(hektoliter)	6	86	6	50	6	50	6	20	6	40	6	60	7	80	4	46	7	60
	(mernik)	2	10	2	—	2	—	1	90	1	97	2	3	2	40	1	36	2	36
Turčice	(hektoliter)	7	22	7	48	7	—	7	82	6	30	6	60	6	60	6	18	6	40
	(mernik)	2	25	2	24	2	10	2	40	1	94	2	3	2	53	1	90	1	97
Ovsa	(hektoliter)	3	58	3	57	3	25	3	95	3	50	3	50	3	25	3	12	3	20
	(mernik)	1	10	1	10	1	—	1	20	1	8	1	8	1	—	—	95	—	98

Najprimernejše darilce

za

pridne otroke

ste povesti:

1. Hanani, ali zadnji dnevi Jeruzalema, in

2. Zadnji dnevi Ogleja.

Knjižici obsegate okoli 180 strani in se dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbi tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (7)

Zaloga cementa

iz

c. kr. privilegirane

kamniške tovarne

je v prodajalnici železnine

Terček in Nekrep

v Ljubljani na vel. tergu št. 10.

Prodaja se na debelo in na drobno po zelo nizki stalni ceni; unajna naročila se točno izvršujejo. (6)

Prečastiti duhovščini

in

vsim cerkvenim predstojnikom

priporočam podpisana svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga za vsakotšno cerkveno obleko, ter tudi izdelane mašne plašče, pluvijale in dalmatike; bandera, baldahine in banderčeka pred sv. Rešnjim Telesom. Dalje imam v zalogi blago in izdelano cerkveno perilo, kakor albe, koreltje, korporale in raznovrstne rutice. Staro cerkveno robo jemljem tudi v zameno ali v popravilo in predelovanje, kakor kdo želi; sprejemljem ravno tako vsa dotična vezanja.

Imam tudi v zalogi pozlačene oltarne šopke, svetilnice, krize, svečnike itd.

Z besedo: sprejemljem ter vestno izvršujem vsako dotično naročilo in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Ana Hofbauer,

pred mostom.

(3)

Telegrafične denarne cene 10. maja.

Papirna renta 61.90 — Srebrna renta 64.90 — Zlata renta 72. — — 1860letno državno posojilo 113.75 Bankine akeije 804 — Kreditne akeije 215. — — London 121.60 — Srebro 105.30. — Ces. kr. cekini 5.73. — 20 frankov 9.72.